

Examenul național de bacalaureat 2025

Proba E. d)

Filosofie

Model

Profilul umanist din filiera teoretică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar.

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de trei ore.**

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Pentru fiecare dintre următorii itemi, scrieți, pe foaia de examen, doar cifra corespunzătoare și notați în dreptul ei doar litera asociată răspunsului corect. Este corectă o singură variantă de răspuns.

1. Filosoful care afirmă că omul este scop în sine este:

- a. R. Descartes
- b. L. Blaga
- c. Kant
- d. Aristotel

2. În filosofia lui Aristotel *binele* înseamnă:

- a. activitatea realizată din instinct
- b. acțiunea egoistă din datorie
- c. căutarea plăcerilor senzoriale
- d. activitatea sufletului conformă cu rațiunea

3. Ideea potrivit căreia sensul vieții aparține exclusiv omului pentru că depinde doar de alegerile sale este specifică:

- a. existențialismului
- b. raționalismului
- c. gnoseologiei
- d. pragmatismului

4. Eutanasia este o problemă analizată în cadrul domeniului:

- a. economic
- b. politic
- c. eticii aplicate
- d. moralei teleologice

5. Pentru J. St. Mill, fundamentul moralei constă în:

- a. utilitate
- b. înțelepciune
- c. datorie
- d. rațiune

6. Trecerea de la starea naturală la starea socială a omului este temă predilectă a filosofiei lui:

- a. K.R. Popper
- b. J. J. Rousseau
- c. Fr. Hayek
- d. J. P. Sartre

7. Potrivit eticii hedoniste:

- a. fericirea aparare ca stare de plăcere și absență a suferinței
- b. doar acțiunile săvârșite din datorie pot avea conținut moral
- c. fericirea e posibilă prin activitatea dedicată cunoașterii
- d. fericirii îi este proprie activitatea sufletului conformă cu virtutea

8. Responsabilitatea social-politică presupune ca individul:

- a. să acționeze în mod rațional, fiind conștient de consecințele faptelor sale
- b. să se supună constrângerilor de orice natură
- c. să aleagă potrivit propriei conștiințe, fără a ține cont de ceilalți
- d. să acționeze în vederea satisfacerii propriilor interese, după bunul său plac

9. O problemă specifică de etică aplicată are caracter:
- de principiu
 - etern
 - controversat
 - de certitudine
10. Specificitatea omului, în calitatea sa de ființă morală, poate fi surprinsă și prin faptul că:
- este dependentă de influența simțurilor
 - poate alege între bine și rău
 - limbajul articulat determină sociabilitatea
 - determină apariția uneltelor

SUBIECTUL al II-lea (30 de puncte)

A. Analizați, într-o pagină, problematica *drepturilor omului*, din perspectivă filosofică. Punctajul se acordă pentru:

- numirea unui filosof care, în scrierile sale, a făcut referire la problematica drepturilor omului **1 punct**
- precizarea explicită a tezei/ideii filosofice despre drepturile omului **2 puncte**
- explicarea unei teze/idei filosofice, precizată explicit la subpunctul b) **6 puncte**
- ilustrarea tezei/ideii filosofice pe care ați precizat-o, printr-un exemplu concret de situație din societatea contemporană **4 puncte**
- menționarea unei consecințe asupra statului, în cazul în care drepturile economice sunt încălcate **1 punct**
- utilizarea adecvată a limbajului de specialitate **1 punct**
- încadrarea în limita de spațiu precizată **1 punct**

B. Argumentați în favoarea sau împotriva tezei potrivit căreia: *legitimitatea este dorită de către orice regim politic.* **8 puncte**

C. Ilustrați, printr-un exemplu concret modul în care este evaluată legitimitatea politică din perspectiva unui cetățean al unei societăți democratice. **6 puncte**

SUBIECTUL al III-lea (30 de puncte)

A. Citiți, cu atenție, textul de mai jos:

"Fie un om dibaci în arta flautului, însă mult mai puțin distins ca naștere și frumusețe, calități care sunt considerate fiecare în parte mult mai prețioase decât talentul de a cânta din flaut și în aceste privințe - noblețe și frumusețe – rivalii săi îl întrec cu mult mai mult decât îi întrece el ca flautist; susțin că numai lui trebuie să i se dea instrumentul cel mai bun. (...) Deoarece egalitatea și neegalitatea completă sunt nedrepte între indivizi care nu sunt egali or neegali decât într-o singură privință, toate constituțiile în care egalitatea și neegalitatea sunt întemeiate pe baze de felul acesta sunt în mod necesar corupte."
(Aristotel, *Politica*)

- Formulați, pe baza textului dat, teza lui Aristotel. **4 puncte**
 - Evidențiați, în aproximativ o jumătate de pagină, o corelație existentă între termenii *dreptate și egalitate*, utilizând termenii menționați în sens filosofic. Punctajul se acordă pentru:
 - utilizarea fiecăruia dintre cei doi termeni dați în sens filosofic **2 puncte**
 - evidențierea corelației existente între termenii dați **6 puncte**
 - coerența textului redactat **1 punct**
 - încadrarea în limita de spațiu precizată **1 punct**
 - Argumentați un punct de vedere personal referitor la actualitatea perspectivei filosofice din textul dat. **6 puncte**
- B.** Știind că *numai omul are o structură unică, indestructibilă și proprie, dată de conștiința de sine*:
- Menționați două caracteristici ale omului din perspectivă filosofică. **4 puncte**
 - Construiți un argument care să justifice ideea potrivit căreia filosofia poate contribui la dezvoltarea atitudinii critice a unui adolescent față de natura umană. **6 puncte**